

Nr 68.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas; given Stockholms slott den 15 februari 1946.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas.

GUSTAF.

John Ericsson.

F ö r s l a g

till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas.

Härigenom förordnas, att lagen den 12 december 1941 om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas, vilken jämlikt lag den 8 juni 1945 (nr 277) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 25 januari 1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför statsrådet Ericsson.

Lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas gäller, enligt lag den 8 juni 1945, nr 277, till och med den 30 juni 1946. Enligt förstnämnda lag må, därest tillgången på elektrisk kraft ej förslår att tillgodose behovet därav, Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande statens bränslekommission meddela föreskrift om kraftens fördelning mellan förbrukarna samt om användningen i övrigt av tillgänglig kraft. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande gas. För att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning erfordras, enligt 1 §, särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t ensam. Sedan 1941 års riksdag enligt skrivelse nr 503 lämnat samtycke i förenämnda hänseende, har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 12 december 1941, nr 926, förordnat, att ifrågavarande bestämmelser tills vidare skola äga tillämpning.

Efter framställning från bränslekommissionen har Kungl. Maj:t den 22 maj 1942 dels uppdragit åt kommissionen att, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare föreskrifter, förbereda genomförandet av sådan reglering av förbrukningen av elektrisk kraft, som avses i förenämnda lag, dels ock utfärdat kungörelse (nr 260) angående förberedande åtgärder för en dylik reglering.

Med stöd av berörda lag har Kungl. Maj:t den 13 april 1945 (nr 117) utfärdat kungörelse angående inskränkning av förbrukningen av elektrisk kraft. I denna stadgas bl. a., att bränslekommissionen äger meddela föreskrift som i lagen avses dels om inskränkning i rätten att använda elektrisk kraft för alstrande av ånga, dels ock om inskränkning i förbrukningen eller

om användningen i övrigt av elektrisk kraft i ort med gasverk, i den mån sådan reglering påkallas av bristande överföringsförmåga hos de elektriska ledningsnäten eller stigarledningarna.

Bränslekommissionen har i anledning härav utfärdat cirkulär *dels* den 13 april 1945 (nr 337) angående inskränkning i rätten att inom vissa gasverksstäder använda elektrisk kraft, *dels ock* den 2 november 1945 (nr 383) angående inskränkning i rätten att använda elektrisk kraft för alstrande av ånga. I förstnämnda cirkulär givas allmänna bestämmelser om införande i ort med gasverk av inskränkningar i rätten att använda elektrisk kraft, om inskränkningarnas omfattning samt om undantag från och kontroll av inskränkningarna. Bestämmelserna ha emellertid hittills icke behövt tillämpas. Det senare cirkuläret, vilket ersatt ett tidigare med stöd av förut gällande kungörelser utfärdat cirkulär, innehåller bestämmelser om att konsument får använda elektrisk kraft för alstrande av ånga endast efter särskilt tillstånd. Dylikt tillstånd, som tidigare meddelades av bränslekommissionen, lämnas numera av den s. k. centrala driftsledningen i Stockholm.

I fråga om förbrukningen av gas har Kungl. Maj:t, efter framställning från bränslekommissionen, den 8 december 1944 *dels* uppdragit åt kommissionen att förbereda genomförandet av sådan reglering av gasförbrukningen, som avses i lagen den 12 december 1941, *dels ock* utfärdat kungörelse (nr 762) angående förberedande åtgärder för dylik reglering. Sedermera har Kungl. Maj:t den 6 april 1945 med stöd av samma lag utfärdat kungörelse (nr 106) angående inskränkning av förbrukningen av gas. I denna stadgas bl. a. om rätt för bränslekommissionen att, i den mån sådant påkallas av bristande tillgång på gas, för samtliga orter med gasverk eller viss eller vissa av dem meddela föreskrift, som avses i berörda lag, om inskränkning i förbrukningen samt om användningen i övrigt av gas. Med stöd av kungörelsen har bränslekommissionen genom cirkulär den 6 april 1945 (nr 326) förordnat om allmän gasransonering i vissa städer. Genom senare cirkulär har den allmänna gasransoneringen upphävts i några av dessa städer, så att dylik ransonering numera är införd endast i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Hälsingborg, Karlskrona, Landskrona, Kristianstad, Trelleborg, Ystad och Eslöv. — I de orter, där allmän gasransonering icke är införd, gäller däremot förbud — med vissa undantag — mot att utan vederbörande kristidsnämnds tillstånd använda gas i gasanordning, som särskilt inrättats för beredning av varmvatten, eller i anordning, särskilt inrättad för tändning av värmepanna. Bestämmelser härom äro givna i bränslekommissionens cirkulär den 20 oktober 1944 (nr 300). För samtliga orter med gasverk är vidare i kommissionens cirkulär den 27 februari 1945 (nr 324) förbud med vissa undantag stadgat mot att utan kommissionens tillstånd använda gas i gasförbrukande apparat, som nyanslutits efter den 15 mars 1945. Sistnämnda båda cirkulär äro utfärdade med stöd av kungörelser, som numera ersatts med kungörelsen den 6 april 1945, nr 106.

Med hänsyn till den rådande situationen på bränslemarknaden måste man utgå från att behov av en lagstiftning av förevarande slag kan komma att föreligga jämväl efter den 30 juni 1946. Giltighetstiden för lagen i fråga torde därför böra förlängas, förslagsvis till och med den 30 juni 1947. Givetvis komma nu gällande restriktioner att bibehållas och tillämpning av lagen i övrigt att äga rum endast i den mån så befinnes nödvändigt.

På grund härav har inom folkhushållningsdepartementet upprättats förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ifrågasvarande lagförslag, av den lydelse bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Curt Nordwall.

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 7 februari 1946.

N ä r v a r a n d e:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 4 februari 1946 tillhandakommet utdrag av protokoll över folkhushållningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 25 januari 1946, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. byråchefen för lagärenden i folkhushållningsdepartementet hovrättsassessorn E. W. Z. Göransson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Bertil Crona.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 15 februari 1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler statsrådet Ericsson lagrådets den 7 februari 1946 avgivna utlåtande över det den 25 januari 1946 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas*; därvid föredraganden hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Persson.